

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema J. Krajec v Novem mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

Letošnje dolenjsko vino.

Vinska kupčija na Dolenjskem se je letos kasno vršila, ker se je tudi trgateg zakasnila zaradi yednega deževja. Kdor je imel kaj primerno dobrega vina, bil je ponosen nanj, ni ga hotel brez posebne sile ponujati, da bi se s ceno laglje držal; drugi si zopet niso prav upali na dan, in vajeni dobre cene, bilo jim je hudo se truditi, da za nizko ceno prodado svoje slabo blago, kateremu kupci niso kaj upali, ali se bo držalo ali ne. Dobro, primerno dobro vino pravimo, se je precej poprodalo, dobi se pa še vedno tu in tam priporočila vredno vino. Kupci naj le po zanesljivih ljudeh poizvedujejo, še ga bodo dobili v različnih množinah. Žalibog, kaj veliko pa se nahaja slabega vina, na katerega bo paziti, da ne postane nevžitno.

Zaradi neugodnega vremena minolega poletja,

PODLISTEK.

Kako se je tat poboljšal.

Rrrrr rrr r bum!

Ponočni vlak obstoji na kolodvoru K. Popotniki izstopajo iz vozov, vstopajo malo. Tu pride iz čakalnice prvega in drugega razreda postarni gospod in kliče:

„Sprevodnik! sprevodnik!“

„Tukaj! kaj želite, gospod?“

„Drugi razred, v Berlin!“

„Prosim, tukaj vstopite, kupej je čisto prazen.“

„Oh!“ pravi stari gospod. „Prav prijetno!“

Sede složno v kot vesel, da je vendar enkrat sam, ko se je že delj časa vedno v napolnjenem kupeju vozil.

Pogleda na kolodvorsko uro, ter si misli: „Ha! le še pol minute, zdaj že ne bo nobeden več prišel“. Komaj je to mislil, kar se kupejne vrata odpro, imenitno oblečen mlajši gospod vstopi ter se vsede njemu nasproti.

Hlapon zasopiha, vlak se jame pomikati dalje.

grozdje ni moglo toliko dozoreti, kakor bi moralo, da bi dalo močno in stanovitno vino. Razun tega začelo je grozdje tik pred trgatvijo gniti, da, radi vednega deževja gnilo je celo nezrelo, še zeleno grozdje. To je bil vzrok, da je vsakdo pospešil trgateg, boječ se še večje izgube itak ne zadostno zrelega in močno guilega grozdja. Trgali so nekateri celo v deževju, in marsikateri bili so pri odločitvi guilega grozdja vse premalo izbirčni in vestni. Marsikdo si je pač mislil: če odločim vse slabo grozdje, koliko mi ga potem preostaja še dobrega? In mnogi mnogi vinogradniki vrgli so dobro in slabo, to je zdravo in gnilo grozdje, katero je bilo yrhu tega še napeto deževnice, skupaj v kad, misleč si: dobro grozdje bode poboljšalo slabo. Kakor pa na ta način pridelano vino kaže, ni se zgodilo tako, ampak ravno nasprotno. Kdor je pri trgatvi odločil na pravilen način dobro grozdje od slabega, pridelal je na jedni strani vsekako dobro pitno in tudi stanovitno vino, katero se tedaj prav lahko prodaja, na drugi strani pa pač

Stari gospod gleda skozi okno in opazi, kar se večinoma na vsih večjih kolodvorih dobi, na steni kolodvorskega poslopja velik list z napisom: „Varujte se žepnih tatov!“

„Varujte se žepnih tatov!“

„Ravno prav“, si misli stari možiček, ki je kaj rad po domače kramljaj z vsakterim, „to svarilo lahko porabiš, da pričneš pogovor s ptujim sopotnikom“. Upal je namreč, da mu bo gosposki ptujec vsaj prijetni tovariš. Ogovori tedaj ptujca in pravi: „Oprostite, tukaj gori berem na lepaku: „Varujte se žepnih tatov!“ To je pač žalostno, da je potujočemu občinstvu še zmiraj treba tacih svaril“.

„Je pač istina, da se žepni tatovi težko poboljšajo“ odgovori ptujec.

„Res!“ odgovori stari gospod, „to mora biti zelo težko, zakaj jaz si mislim, da tatu, kateri se v tej stroki enkrat dobro izuri, ta umetnija tako mika, da mu mora biti neznano težko jo opustiti“.

Ptujec: „Brez dvoma“.

Stari gospod: In mislil bi, da tak človek vendar . . . in vé, da je nekoristen ud človeške

komaj za domačo potrebo porabljivo vino. Kdor pa je zdravo in guilo grozdje vkup metal ima sedaj ves pridelek sicer enakomeren, pa tudi malo vreden. Letošnje vino je večinoma nestanovitno, prav rado postane na zraku stoječe v kratkem času kalno, neprozorno, gosto; tudi je neprijetnega okusa, skoraj bi rekli zoprno diši in je jako slabotno ter prav kislo. Temu primerne so pa tudi cene takega vina; po 6, da celo po 5 gld. ponujajo ga denarja potrebni ljudje, in večinoma še ne dobé kupca.

Vsakemu vsiluje se pač vprašanje, je-li takemu vinu kake pomoči. Vinogradnik, kateri je imel toliko truda, toliko stroškov, zvedel bi gotovo rad, ali je mogoče, in po katerem načinu bi se napravilo iz letošnjega pridelka stanovitna, zdrava če že tudi ne posebno dobra pijača. Odgovarjamo, da je mogoče in sicer na sledeči način.

Pred vsem mora se vino kakor hitro mogoče, najkasneje pa še meseca januarja pretočiti in sicer tako, da ga v obilni meri zrak prešine in v sod, kateri je dobro z žveplom zakajen. Zrak pa bode vino najbolj prešinil, ako ga pretakamo tako, da se obesi na pipo, skozi katero ima teči vino, cedilo kakeršno se nahaja pri vsaki vrtni škropilnici. Vino naj teče skozi cedilo najprej v podstavljeno posodo in naj se prelije še-le iz te v drugi sod. Sod se pa dobro žvepla tako-le. Žveplena trščica, katera se kupi v prodajalnicah, pritrdi se na žico ali drat in sicer tako. e more goreče žveplo kapljati v sod. Prižgana trščica vtakne se skozi veho v sod, v katerega se namerava vino pretakati. Okoli žice zavije se še pri vehi ruta, da se dim

ne skadi. Ko se opazi da žveplo v sodu ne gori več, se potegne hitro žica iz soda in se nastavi lij na sod. Tudi cev lijeva ovije se z ruto da žveplo ne izhlapi in prične se potem s pretakanjem. Med pretakanjem mora se pa z vinom še nekaj zgoditi. Treba je dati vinu primanjkačoče mu moči v podobi alkohola (špirita.) Vsak hektoliter vina potrebuje 1½ do 2 litra najfinejšega vinskega špirita, ki se kupuje liter po 1 gld. do 1 gld. 20 kr. In sicer se vlije večkrat v lij po ¼ do ½ litra. Vsakdo naj se pa varuje cenega, takomenovanega denaturiranega špirita, ki se dobi po 45 kr. S takim špiritom prilito vino je za proč vreči, ker ni za nobeno rabo, ker nesramno smrdi in je tudi zdravju škodljiv. Ko se je to z vinom zgodilo, naj miruje eden ali dva meseca. Če je vino po tem času še motno in kalno, treba ga je še čistiti. — Kako se vino pravilno očisti, bomo povedali prihodnjič.

Držayna trtnica v Novem mestu.

Državi je veliko na tem ležeče, da se obnové vinogradi in da se zopet povzdigne vinoreja na Kranjskem. Da se v tem oziru zares prizadeva v prid našim gospodarjem, to dokazuje velika trtnica, ktero hoče visoko c. kr. poljedelsko ministerstvo napraviti v Novem mestu. Potrebno zemljišče za to trtnico se je že dobilo in sicer na posestvu g. Luzarja iz Novega mesta, zgoraj nad Seidlnovim mlinom — ob poti, ki pelje na mestno polje. Za trtnico izbrano zemljišče meri 10.500 štirjaških metrov ali blizu dva orala.

družbe, da se ga vsi pošteni ljudje ogibljejo in ga zaničujejo, in če mu potem društva, osnovana v poboljšanje iz ječe izpuščenih kaznjencev — tudi jaz sem ud tacega društva — če mu taka dobrodelna društva podajo roko v pomoč, potem — jaz bi si mislil — da se mu na zadnje vendar posreči, da pride na boljši pota in prične novo življenje“.

Ptujec: To se dá pač lepo slišati, ali jaz ostanem pri tem, da je veliko ložje trdega ajda v vernega kristijana spreobrniti, kakor navajenega žepnega tatu tatvine odvaditi; saj vendar to vem iz lastne skušnje!“

Dobri starček nezaupljivo pogleda ptujca, vznemirjen pomakne se do srede blazinastega stola in pravi: „Tako, iz lastne skušnje vi to veste?“

„Res, iz lastne skušnje!“ ponovi mladi gospod „Ali ni se vam treba nič bati, ker sem se popolnoma poboljšal. Poprej pač, tega ne tajim, bil sem žalibog tudi kaj izurjen žepni tat, celo tako izurjen, da so me vsi moji „gospodje“ tovariši visoko čislali in občudovali, ali zdaj, — kakakor sem rekel — zdaj sem se že zdavnej poboljšal in postal sem zopet koristen ud človeške

družbe, — hvala Bogu! Se ve, da se je to poboljšanje zgodilo le po strahoviti dogodbi, ktera me je dušno in telesno tako pretresla, da sem od tega dne postal drug človek in da se nikdar več nisem dotaknil ptujega blaga. Postal sem, kakor sem rekel, pošten mož“.

Stari gospod pomirjen zopet sede na svoj prostor, z dobrosrčnim zanimanjem pogleduje ptujca in pravi potem: „Oprostite, gospod, moja radovednost, ali v resnici zelo bi me zanimalo zvedeti strašni dogodek, kateri je imel tako lep vspeh; če vam tedaj le ni preveč neprijetno ali pretežko, bi vas najvljudneje poprosil, povejte mi vendar tisto dogodbo“.

Oni: „Prav rad to storim. Velikoveč mi je v zadostenje in ponižanje za prejšno mojo hudo-bijo, da ob ugodni priliki to mojo zadnjo tatvino očitno pripovedujem“.

„Tedaj, le mislite si: nekega dne hodim na velikem kolodvoru Berlinskem počasi gori in doli, da bi — kakor smo rekli — kako priložnost zasledil.

Precej dolgo že sem se oziral okrog, pa ni-

Ves ta prostor je bil že jeseni globoko prekopan, spomladi se bo pa nasadil s trtami in primerno ogradil. Cela trtnica razdeljena bo v tri dele. Prvi del bo največji in bo rabil za matičnjak; v tem delu se bodo gojile sledeče ameriške trte: Riparija portalis, Solonis, Rupestris monticola in Berlandieri. Za vsako vrsto je odločen poseben oddelek, tako da bo matičnjak obsegal štiri enako velike oddelke. Na drugem delu trtnice se bo nasadil vzorni in poskuševalni vinograd, v katerem se bodo vzgojevale najboljše domače in tuje trte, pocepljene na najbolj pripravne ameriške podlage, zato da se bo videlo, katere trte bodo za naše kraje najbolj priporočljive. Na tretjem delu trtnice bo pa trtnica v pravem pomenu besede, namreč prostor, v katerem se bodo vlagale in izgojevale ameriške sajenke in cepljenke.

Vsa ta dela se bodo pričela spomladi, kakor hitro nastopi pripravno vreme. Vsak gospodar si bo smel ogledati vsa dela, ki se bodo opravljala v tej trtnici, ogledal si bo pa tudi sicer lahko to trtnico, kedor se bo hotel poučiti v eni ali drugi stvari. Za ta poduk bo skrbel tehnični voditelj državnih vinarskih zadev na Kranjskem g. Bohuslav Skalický, ki je tudi posredoval in se potegoval za to, da se je trtnica ustanovila.

Pridelane sajenke in cepljenke se bodo odvajale vinogradnikom novomeskega okraja, in sicer proti plači, pa tudi brezplačno, če bo treba prav revnim gospodarjem pomagati do dobrih trt.

S temi vrsticami opozarjamo vse vinogradnike na to novo državno trtnico in jim priporočamo, da jo hodijo pridno ogledovati. —e.—

sem nič opazil. Ravno hočem zopet proč, kar vidim imenitno oblečenega postarnega gospoda z visokim klobukom stopiti na peron. V roki nese primeroma majhno, ali zato pa težko pletenico, previdno jo postavi na tla, se odkrije in z rudečim svilnatim robcem si obriše potno čelo. Ob enem opazi skušeno bistro moje oko, da je pokrov pletenice zelo previdno krog in krog z močnim motvozom prišit. Komaj sem to opazil, že prideta dva druga gospoda — tudi v visokih klobukih — na peron ter gospoda s pletenico spoštljivo pozdravita.

„O! Dobro jutro, gospod profesor! nalašč sva prišla na kolodvor, za slovo vam še enkrat voščiti srečno pot. No“ pravi eden izmed gospodov, ali se vam je posrečilo, gospod profesor?“

„Posrečilo pač!“ odgovori profesor, „ali drago je, gospoda, drago — 12.000 mark (t. j. 7200 gld.)!“

„Glavna reč je“, menita gospoda, če ste le zadovoljni.“

„Zadovoljen sem popolnoma“ pravi profesor, „lepo je, da lepše biti ne more, v resnici čudovito!“ in kaže tako govoreč na svojo pletenico.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Državni zbor se je po božičnih počitnicah 4. januarija zopet pričel, da dovrši proračun za l. 1897. Za nas maloštevilne Slovence je bil ta začetek jako slab, ki nam preti z novimi boji: 5. t. m. se je govorilo o potreščinah za srednje šole. Tu se je zgodilo nekaj, kar mora z žalostjo in nevoljo polniti srce vsacemu domoljubu. — S težavo smo priborili slovenske vsprodnice na nemški gimnaziji v Celju — ali ta dan so nam jih Nemci zopet odrekli s 109 proti 98 glasovom. Uzrok so slovenski poslanci, katerih je še veliko manjkalo. Prepričani smemo biti sicer, da nam bode vlada Celjsko gimnazijo tako ali tako ohranila; ali ta dogodek nam pričuje, da nam od Nemcev ni pričakovati pravice. Za odpravo slovenske Celjske gimnazije so glasovali Nemci sploh, tudi krščanski socijalisti!

Državni zbor bode v kratkem prenehal zborovati, ter se bodo vže v prvi polovici meseca marca volili novi zastopniki, 26. tistega meseca pa se baje vže otvori novi državni zbor, ki bode imel gotovo precej drugačno lice nego dosedajni. Liberalci bodo prišli vanj v jako zmanjšanem številu, ako ne pozebejo skorej popolnoma. Razven tega bomo imeli v njem 72 novih zastopnikov iz 5. ali delavske kurije. Skoda je le, da bodo imeli deželni zbori, ki se snidejo v kratkem, premalo časa, da bi se njihovi sklepi za direktne volitve izvršili, t. j. da bi vsakdo tudi na deželi volil naravnost poslanca, ne pa kakor

Med tem sem jaz blizo tam počasi hodil gori in dol, poslušal pogovor ter, kar je prav naravno, sem si pletenico zvedavo dobro ogledal.

„Grom in strela!“ mislim si, če je v tej pletenici kaj v resnici čudovitega 12.000 mark vrednega, to bi pač kaj lahko tudi ti rabil.“ In precej dozorel je v meni sklep: Če moreš, boš pletenico vkradel!“

Tu slišim profesorjeve besede: „Oprostita gospoda trenutek, še nimam biljeta, sem precej zopet nazaj“, ter ga vidim zginiti skozi vežo k blagajni. Komaj je šel, se una dva gospoda v živahnih pogovorih nekoliko oddaljita od pletenice.

„Zdaj, ali pa nikoli“, mislim si, zgrabim pletenico in jo uberem ž njo pri malih stranskih vratih ven v kolodvorski vrt, naravnost not v visoko gosto grmovje, hitro potegnem oestro brušeni nož in — resk! resk! prerezana je vez pri pokrovu. Komaj sem to izvršil in ravno sem hotel vzdigniti pokrov, da bi videl, kaj da imam, kar blizo svojega skrivališča zaslišim sumljivo šumenje. Prestrašen vstanem, se obrnem na dotično stran ter skozi črno gledam, kaj da to mora biti. Vrtnar

doslej volilne može. Tako postavo bode pač sklenil kranjski, štajerski, češki in morda še kaki drugi deželni zbor — toda pomladanske volitve se bodo gotovo vršile še po starem običaju.

28. t. m. imajo zaupni možje katoliško-narodne stranke v **Ljubljani** shod, da se pomenijo o kandidatih za bodoči državni zbor. Opozarjamo svoje dolenske rojake katoliškega mišljenja, naj se ga obilno udeležé.

Naši in ogrski ministri so se posvetovali zadnji čas na Dunaju, potem v Budimpešti, kako bi se vravnalo razmerje med Ogrsko in našo polovico države. Znano je, da smo bili doslej mi Avstrijci jako tihi od Ogrov — donašati smo morali k skupnim troškom 70, Ogri pa le 30 odstotkov. Avstrijski narodi ne marajo več nositi krivičnega bremena, ali Ogri se upirajo z vsemi močmi zoper vsako povišanje. Vendar je gotovo, da se bodo morali udati tako ali tako — mi ne bodemo več posli nenasitnih Ogrov, ki so doslej z našimi novci lepo napredovali, sicer pa tako rekoč vse gospodarili.

Na **Gornjem Avstrijskem** se stranke jako gibljejo, da se dobro uredé. Za nas je pač pomembno to, da se vedno bolj povzdiga na površje stranka, ki pripoznava pravice vsem narodom, da-si hoče, naj ima nemški narod še vedno prvo stopinjo. Mi zahtevamo samo pravico — dajte nam jo!

Deželni zbor istrski bode baje iz Poreča prestavljen v Pulj. Prav bi bilo, Porečani bi to zaslužili, vsaj je znano, kako so delali tamo

je, kateri ima opraviti pri rožnem grmu in potem mirno dalje gre svojo pot. Zavoljo večje varnosti pa mirno še nekaj časa gledam za njim, dokler mi ni popolnoma zginil izpred oči. Zdaj se zopet obrnem k pletenici, se sklonem in vzdignem pokrov in kaj je bilo v pletenici? — nič!

„Kaj“ mislim si ves osupnjen, „nič? prav čisto nič? in poprej je bila ta stvar vendar tako težka, zdaj pa nič! Ti si se v nevarnost postavil, si se trudil in zdaj — prav čisto nič!“

Ravno sem se bil zopet vzdignil ter začuden strmim v pletenico, kar mi naenkrat — ne vem kako — strahovito tesno postane, na celem telesu začutim, da me nekaj grozno stiska, sapa mi zastaja, prestrašen ozrem se po sebi, in — o strah! o groza! — velikanska kača se je bila okrog mene ovila. Nagnjusna njena sikajoča glava bila je ravno nad mojo glavo. V nepopisljivi grozi ne zmeneč se za nevarnost, da me spoznajo tatu, jo uderem ven iz grmovja s strašno zverijo okrog svojega telesa.

Tu pa že vidim tudi profesorja, kateri urno hiti proti meni ter kliče: „Tukaj je tat! tukaj je

pobalinsko s slovanskimi poslanci. V Pulju se zadnjim vsaj ni bati, da bi se jim omajevala osebna prostost, katero so pogrešali v Poreču, kjer so deželne poslance pobalini brez kazni ometavali z blatom in kamenjem.

Koroški nemškutarji skušajo na vse načine, kako bi ponemčili Slovence; ustanavljajo zlasti glasovito družbo „Südmark“, ki ima namen kupovati slovenska posestva ter ja oddajati Nemcem. Pa tudi Slovenci ne mirujejo, marveč probujajo se bolj od dne do dne. Posebno izvrstno napreduje slovenska šola v Velikovcu. Rojaki, ne pozabite družbe „sv. Cirila i Metoda!“

Kaj je novega po širokem svetu?

Znano je, kolika bedarija je tako znani **dvoboj**, ki je med gospodo zlasti pa še med vojaki v navadi. Peter Pavla razžali. In sedaj mora odločiti meč ali revolver, kedo ima prav; kri mora teči! Kedo ne vidi, da je tu pamet zastoj iskati? V našem državnem zboru se je o tem že večkrat izvrstno govorilo; tudi letos. Sedaj pa se poroča, da je nemški cesar dal ukaz vojnemu ministru, naj skrbi, da se dvoboji odpravijo. Bog daj, da bi bila vest resnična, in da se vendar slednjič odpravi ta ostudna in grešna razvada.

Italijani so vendar popolnoma napravili mir z afriškim kraljem Menelikom, ki jih je tako pošteno nakleščal. Dal jim bode baje vse jetnike brezplačno, le troške za hrano mu bodo morali povrniti. Natančna meja med abesinskim kra-

je, kateri ima opraviti pri rožnem grmu in potem mirno dalje gre svojo pot. Zavoljo večje varnosti pa mirno še nekaj časa gledam za njim, dokler mi ni popolnoma zginil izpred oči. Zdaj se zopet obrnem k pletenici, se sklonem in vzdignem pokrov in kaj je bilo v pletenici? — nič!

„Kaj“ mislim si ves osupnjen, „nič? prav čisto nič? in poprej je bila ta stvar vendar tako težka, zdaj pa nič! Ti si se v nevarnost postavil, si se trudil in zdaj — prav čisto nič!“

Ravno sem se bil zopet vzdignil ter začuden strmim v pletenico, kar mi naenkrat — ne vem kako — strahovito tesno postane, na celem telesu začutim, da me nekaj grozno stiska, sapa mi zastaja, prestrašen ozrem se po sebi, in — o strah! o groza! — velikanska kača se je bila okrog mene ovila. Nagnjusna njena sikajoča glava bila je ravno nad mojo glavo. V nepopisljivi grozi ne zmeneč se za nevarnost, da me spoznajo tatu, jo uderem ven iz grmovja s strašno zverijo okrog svojega telesa.

Tu pa že vidim tudi profesorja, kateri urno hiti proti meni ter kliče: „Tukaj je tat! tukaj je

tat! Stojte pri miru, mladi mož, če ne ste zgubljeni! Ne genite se!

Stal sem pri miru, kakor okamnel, nič se nisem ganil, mrzel pot mi je čelo oblival in slišal sem le še na pol kakor v sanjah besede: mleka! mleka! in v hipu videl tudi natarja priteči z veliko skledo mleka, katero je kakih pet korakov od mene postavil na tla. Nato sem začutil neko polajšanje, odleglo mi je. Kača se je od mojega telesa odvila ter se k mleku splazila. Jaz pa sem od straha zgubil zavest, še le v ječi sem se zopet zavedel.

„Glejte, gospod, to je bilo zadnjikrat, da sem roko stegnil po ptujem blagu!“

„V resnici!“ pravi stari gospod, „to je moralo biti strahovito!“

Nato kratek molk.

„Ali — povejte mi vendar“, prične zopet stari gospod, „kako pa je bilo to, ko se je nagnjusna kača začela okoli vas ovijati, jaz vsaj bi bil že iz prvih svitkov ven skočil!“ —

„Da, gospod, da bi le tako šlo. Ali pomisliti morate, da je napad bil kar v trenutku, velikanska

ljestvom in posestvom italijanskim v Afriki se bode letos natančno uredila.

Na **Irskem** so morali doslej ti vrli katolici mnogo večje davke plačevati kakor Angleži doma, da-si vlada vse ena in ista kraljica. Temu so se sedaj Irci odločno ustavili, kar dela oholim Angležem dosti preglavice.

Naši sosedje **Srbi** imajo zopet nove ministre. Tamo kakor na Francoskem v tem ni nikdar miru. Razven tega pa je pripihal zadnje dni odstavljene kralj Milan, oče sedajnega kralja, zopet domu. Ne vé se, ali namerava kakove spletke ali pa ima prazne žepe ter zopet odide po svetu zapravljat denar, ko kaj izberači od ubogih Srbov. Mož potrebuje prav veliko.

Spanjci se vedno bahajo, kako klestijo ustaše na Kubi in Filipinah; ali pri vsem tem jih ne morejo ugnati v kozji rog. Pač res se ne more povedati, kaj bode z ubogo a lepo deželo, ako se reč v kratkem bolj srečno za Spanjce ne obrne?

Piše se nam:

Iz Novega mesta. — Prav prijetno večerno zabavo je napravilo Novomeščanom na Svetih Treh Kraljev dan „katol. društvo rokodelskih pomočnikov“. Ta dan je namreč praznovalo slovesno desetletnico. Prav za prav bi morala biti desetletnica že 8. grudnia 1896. leta. Pa preložilo jo je društvo na Sv. Tri Kralje zaradi adventa in pa, da jo je storilo z božičnico, ki jo zadnja leta priredi o Sv. Treh Kraljih.

Ob polu deseti uri so prišli pomočniki z zastavo k službi božji v kapiteljsko cerkev. Ob polu osmi uri zvečer pa se je začel II. del desetletnice v dru-

ška se je neizrečeno naglo, djal bi po bliskovo okrog mene ovila, tako da sem se strašnega svojega položaja še le zavedel, ko je že zdavnej prepozno bilo. Glejte, komaj sem začutil, da me nekaj čudno stiska po nogah, začutil sem že tudi, da me stiska po prsah, ob straneh in na vratu že, ne da bi se bil v prvem trenutku le zavedel, kaj da se prav za prav z mano godi“.

„To pa res“, pravi stari gospod, na čigar telesu je uljudni gosposki sosed vse kar je govoril tudi v dejanji pokazal, „to je moralo biti strašno in zamore pač človeka privedi do družih misli“.

Kratek molk.

Rrrrr rrr r bum! vlak obstoji.

„Postaja L. — izstopite!“

Sprevodnik odpre vratica; imenitni mladi gospod se najuljudneje priporoči in izstopi. Vrata kupejne se zopet zapro in vlak kof kof ko—fe kofe kofe ku kofe kuha kofe kuha kofe kuha odsopiha dalje tje v črno noč proti Berlinu.

Staremu gospodu, ki je zdaj v slabo raz-

tvenem domu. Občinstva je prišlo mnogo in sicer nekaj bolj izbranega. Videli smo mil gospoda prošta Petra Urha, dva kanonika, gimnazijskega ravnatelja gosp. dr. Detelo z gospo, novomeškega župana dr. Schegulo in več drugih gospodov in gospej. Prišlo je tudi mnogo mojstrov. Pod vrhim vodstvom svojega pevovodje P. Otokar Aleš-a so zapeli pomočniki „Društveno“ in potem še štiri zборе, vmes je bila še jedna deklamacija „Luč z neba“, katero je v vezanej besedi kaj lepo zložil društveni podnačelnik, kapiteljski vikarij g. Prelesnik. Prav zaslužili so obilno pohvalo, ki jim jo je dajalo občinstvo. Bili so res dobro izvežbani. Slavnostni govor je imel društveni načelnik g. dr. Marinko. Popisal nam je ob kratkem društveno zgodovino, spominjal se velikodušnih dobrotnikov, vzlasti novomeškega kapiteljca, in vzpodbujal še za nadaljno delo. Potem je bila pa dramatična igra „Sveti Trije Kralji“. V lepi opravi smo videli nastopati pobočnike modrih knezov z jutrovega, kako iščejo novorojenega Deteta. Videli smo rimske vojake, katere je odposlal Herod precej po odhodu modrih, da jih opazujejo, in preiskujejo kraj, kjer je moralo biti Dete rojeno. Ta drugi prizor so vzlasti dobro igrali. Naposled so nastopili kralji s spremstvom in molili nebeško Dete. Kralji so kleče molili Dete, ki je držala Marija; v ozadju se je slišal angeljski zbor: „Sveta noč, blažena noč“ . . . Bil je ganljiv prizor. Občinstvo je burno ploskalo.

V spodnjih prostorih je bil potem še običajni srečelov. In potem so se ljudje razšli, vsi zadovoljni. Zadovoljni in veseli so bili pa lahko tudi pomočniki, ki so tako lepo proizvajali posamezne točke in so dobili tudi v društveno blagajno precej čistega občička. Dal Bog, da bi društvo še naprej uspevalo!

Iz Črnomlja, 10. januarija. (Razne reči.) Dne 14. decembra je pristopila v sv. katoliško cerkev 50 let stara protestantinja Marija Ritmanič roj. Kopke.

Na tukajšnji šoli se je ustanovila meseca decembra

ljenem kupeju sam ostal, je še kar gomazelo po udih, vročina ga je obhajala od tega, kar je slišal, ozira se v vse kote, če morda iz katerega ne prileze kaka taka kačja pošast. Postalo mu je popolnoma vroče, tedaj seže pod vrat, in se odpne, da bi se nekoliko ohladil. Potem potipa po stari navadi ovratnik, v katerem je imel zataknjeno dragoceno iglo, velik smaragd z briljanti obdan. On tipa in tipa, pa — ni je več dragocene igle! Seže v levi žep odpete svoje suknje, v katerem je imel usnjato mošnjico z 18.000 markami v bankovcih po 1000 mark, t. j. 10.800 gld. — tudi mošnjice ni več! — Zdaj se ve da postalo je staremu gospodu še bolj vroče.

„Ali — — ali — — ali je mogoče“ zavpije, „ali je mogoče, da bi bil ta nesrečni mladi človek to storil? Ali je mogoče, da bi me bil okradel — ta — poboljšani tat?“

V resnici je bilo tako. Uljudni imenitni „gospod“ je staremu zaupljivemu gospodu prav nježno na njegovem telesu dejanski pokazal, kako ga je zvijala kača, ob enem pa mu je dragocenosti pobral. Tako se je tat poboljšal!

šolska kuhinja za one učence, ki morajo opoldne ostajati v šoli zavoljo celodnevnega poduka. To požrtvovalno delo je prevzela gospa šol. vodje Šetina, ki vsaki šolski dan skuha jedi za 100 do 120 učencev. Vsak bi kajpada dobil rad kaj gorkega. Da bi le dovolj dobrotnikov bilo! Prvi dar 30 gld. je dala slavna tukajšnja hranilnica.

V naši fari je bilo lansko leto rojenih 120 otrok. Zdravje je bilo jako povoljno. Bolezni posebne ni bilo. Umrlo jih je 93, med temi večji del stari. 70. leto jih je doseglo 32 in med temi 10 celo 80. leto. Najstarejši je bil 86letni mož. Dva zanimiva slučaja smrti sta se prigodila. Dvakrat sta mož in žena skoraj naenkrat umrli. Na dan smrti 73letne žene umrje tudi 84letni mož. Ta pač ni bil dolgo udovec! Jednako je tudi v drugem slučaju šel mož precej za ženo.

Iz Št. Jerneja. [Zahvala.] Slavna občina St. Jernejska je za podružnico sv. Nikolaja na Gorjancih blagodušno darovala 100 gld. Podpisano cerkveno predstojništvo izpolnjuje svojo dolžnost in tem potom izreka za ta lepi dar naj toplejo zahvalo slavnemu občinskemu odboru St. Jernejskemu

Cerkveno predstojništvo podružnice sv. Nikolaja na Gorjancih, dné 10. jan. 1897.

Janez Turk, Ant. Fettich-Frankheim, Martin Turk, ključar. župnik. ključar.

[Zahvala in prošnja.] Leta 1895. se je napravila z velikim trudom nova z kositarjem pokrita streha na zvoniku podružnice sv. Kozma in Damijana na Gradiškem polju pri Šent-Jerneju. Treba je pri tej cerkvi še enega zvona. Ker je pa naprava imenovane strehe veliko stala, ni mogoče dotičnim, ki spadajo pod to podružnico in so zaradi slabih letin bolj revni kot imoviti, preskrbeti še imenovani zvon. Podpisano cerkveno predstojništvo prosi torej dobrotnike cerkvene in častilce ssv. Kozme in Damijana patronov zoper kužne bolezni, blagodušnih darov zgoraj navedeni namen. Vsak tudi majhen dar se bode sprejel s hvaležnim srcem. Dosedaj so darovali, oziroma obljubili sedeči č. gg. dobrotniki: Vrtačič Anton 100 gld., Majzelj I. 5 gld., Krhin J. 10 gld., Jakše I. 1 gld., Kovačič Neža 3 gld., Tavčar Jožef 3 gld., Hudalj Mica 1 gld., Hudalj Neža 1 gld., pl. Fichtenau Ant. 1 gld., Vidmar Anton 5 gld., Vidmar Martin 2 gld., dr. Gestrin Karol 2 gld., Wutscher Ig. 5 gld., Sever Jožef 1 gld., Hudovernik Aleksij 1 gld., Poljanec Jožef 1 gld., Novoselec Fr. 1 gld., Zajec M. 1 gld., Gatsch A. 1 gld., Gatsch Fr. 1 gld. 20 kr., Slanc A. 50 gld., Gatsch Al. 50 kr., Kuntarič M. 1 gld., Bučar Antonija 1 gld., Mikolič J., 50 kr., Kalin Ign. 10 kr., Zorko Fl. 1 gld., Belec J. 50 kr.

Bog povrni tem dobrotnikom obilno! Naj jih varuje na priprošnje ssv. Kozma in Damijana vsake kužne bolezni, pa naj obudi še mnogo, mnogo dobrotnikov! —

Cerkveno predstojništvo podružnice ssv. Kozme in Damijana na Gradiškem polju, dné 10. jan. 1897. France Fabijan, A. Fettich-Frankheim, Jan. Krhin, ključar. župnik. ključar.

Z Dolenjskega. — Z žalostjo mora opozarjati domoljub, da naša reč slovenska ravno na Kranjskem, središču Slovenstva zadnji čas nikakor ne napreduje, marveč nazaduje. Nočemo nikomur kaj očitati, kajti naš list nima namena niti ne zmožnosti po svojem malem obsegu, da bi segal v politični boj; ali tudi otroka boli, če materi ni dobro.

Opažamo zadnji čas, da se nam povsodi zopet usiljuje nemštvo prebahato — ne samo v politiki,

ampak tudi v popolnoma nepolitičnih — zlasti gospodarskih rečeh.

Kjerkoli se volijo kakovi zastopniki, bodisi v kmetijski družbi ali kje drugod, brez Nemcev ali nemčurjev ni nikjer — vse jim prepuščamo — menda radi miru. Ali ni vsak mir še mir, ampak dostikrat začetek pobitja. Zlasti mora to veljati in velja — gospodarstvu. Odkod pa pride, da pri večih podjetjih pri nas gospodarijo tujci? — Ker smo domačini ali leni ali nepodvzeti ali popustljivi.

Ako tedaj pustimo Neslovencem, da imajo glavno ulogo pri gospodarskih rečeh, bomo kmalu sedeli za pečjo, ko se bode naš sovrag mastil za mizo.

Iz tega stališča je gotovo zanimivo, da se popišejo nekoliko volitve v ribarski odbor. Volilo se je v ta odbor koncem decembra in izvoljeni so bili skorej sami znani nemčurji po Gorenskem in zlasti še Dolenjskem. Na Dolenjskem se volijo v ta odbor trije člani, in izvoljeni so bili samo znani pristaši nemške stranke, dasi se niso nikdar pečali z ribarstvom.

Drugi gospodje pa, ki so ob času, ko nekateri teh izvoljencev še niso gledali luči sveta, vže povzdigali ribištvo, ki so bili izvoljeni od ljudstva v različne, tudi najviše zastope, so bili prezirani — ne prezirani, dejal bi, zasramovaje smešič, so je izvolili za namestnike.

To bi bilo brezdvoma otročje in nespodobno ravnanje, ako ne bi vedeli, da tiči v tem le zaničevanje vsacega, ki je količkaj sumljiv, da narodno čuti in misli.

Da so pa nekateri gospodje visocega stanu pri tem pozabili staro geslo „noblesse oblige“ je nas, ki smo imeli spoštovanje za domače plemstvo, čudno dirnilo, da užalilo. Vidi se pa iz tega, da ta nemško-liberalna stranka ni nič pozabila, ničesa se ne naučila.

Pazite pri vsacej volitvi, kjerkoli in kadarkoli, ne bodete tako čudno gledali, kakor morate sedaj pri tej volitvi. Pazite! Nemčurstvo dosledno deluje, prospeva, cvete — — — mi narodnjaki pa ali spimo, ali pa se prepiramo.

Domače vesti.

(Veleč. gospod Piber) je bil inštaliran na župnijo Brusnice. 24. t. m. se bode predstavil v cerkvi svojim župljanom.

(Fara Št. Jernej) postala je dekanija, ter bode odotni župnik gosp. Fettich-Frankheim za dekana inštaliran.

(Imenovanje.) Gospod vladni koncipist v Postojni, imenovan je začasnim okrajnim komisarjem.

(Vabilo k plesnemu venčku,) kteri priredi „Narodna čitalnica“ v Novem mestu dne 16. prosinca ob osmi uri zvečer v društvenih prostorih. Pred plesom gluma „Same zapreke“ v jednem dejanji s kupleti.

(Vabilo k občnemu zboru) delniškega društva I. Narodni dom v Rudolfovem, ki se bode vršil 15. jan. 1897 ob 6. uri zvečer v Nar. domu. Vspored: 1.) Letno poročilo. 2.) Račun za l. 1896, ki kaže: dohodkov . gld. 470⁸³/₂ aktiv . gld. 10731⁶⁷ stroškov . „ 424⁴⁹/₂ pasiv . „ 10245³⁸ prebitek . gld. 46³⁴ prebitek gld. 486²⁹ rezervani fond gld. 1138¹³/₂. 3.) Odločba dividende za leto 1895. 4.) Volitev treh računskih preglednikov. Albin Poznik, predsednik.

(Mestna hranilnica v Novem mestu,) V mesecu decembru 1896 je 122 strank vložilo 20787 gld. 19 kr.; 74 strank vzdignilo 18881 gld. 1/2 kr.; toraj

več vložilo 1906 gl. 18 $\frac{1}{2}$ kr.; 12 strankam se je izplačalo posojil 5250 gl.; stanje vlog 336.246 gl. 39 kr.; denarni promet 71.406 gl. 28 $\frac{1}{2}$ kr.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda v Novem mestu) je prešla iz nabiralnikov in sicer: 4. t. m. pri g. Fr. Bojancu v Št. Petru 1 gl. 31 kr.; 12. t. m. pri g. Jos. Zurcu v Kandiji 4 gl. 5 kr.; 12. t. m. pri gospej Ant. Tuček v Novem mestu 6 gl. 50 kr. — Ko ta prejem hvaležno potrjujemo, prosimo druge nabiralce, da nam prilično pošljejo nabiralnike izpraznit. Načelnštvo.

(† Umrila) je nagloma gospa Marija Agnič, tukajšnjega kleparskega mojstra soproga, danes 15. jan. zjutraj; odpravljala je še otroke k maši, ter se potem v malo trenutkih mrtva zgrudila. Menda je imela srčno hibo. Bila je uzorna soproga. Pogreb bude v nedeljo popoldne. Naj v mira počiva!

(† Umrila) je v Žažemberku gospa Poš, soproga ondotnega zdravnika, 72 let stara. Naj v miru počiva!

(Kmetijska podružnica) v Novem mestu je imela 14. t. m. odborovo sejo, pri kateri se je sklenilo, prirediti od srede februarja naprej vsako nedeljo dopoldne tečaj za cepljenje ameriških trt, ki se ima vršiti v kmetijski bralnici. Dalje se je sprejel predlog, da se priredi v kratkem v Šmihelu, Stopičah, Vavtivasi in Brusnicah popotni pouk, da se poučé gospodarji o resolucijah vinarskega shoda v Novem mestu kakor tudi o drugih važnih gospodarskih pršanjih. Opozarjati bo pri tej priliki gospodarje tudi na nedeljske poučne tečaje v Novem mestu. Odbor je sprejel tudi nekaj nasvetov za posredovanje vinske kupčije v novomeškem okraju, ki se ima pričeti v prihodnjem letu. Konečno je odbor sklenil, da se letos ne bude povečala podružnična trtnica z ozirom na njen prvotni namen in z ozirom na novo državno trtnico, ki je ustanovljena za ves okraj novomeški.

(Bolnišnica Usmiljenih bratov) v Kandiji izdala je ravnokar tretje letno poročilo, iz kterega je podrobno razvidno, koliko bolnikov je bilo minolo leto; naštete so različne bolezni, razni stanovi bolnikov itd. V oskrbi so imeli Usmiljeni bratje minolo leto 677 bolnikov, kateri so bili povprečno po 18 dni v bolnišnici. Od teh jih je ozdravelo 466, zboljšalo se je 133, neozdravljenih odšlo je 13, umrlo jih je pa 32; od teh 10 na jetiki, 9 pa so že umirajočih tje prinesli. Operiranih je bilo 177, od kterih je samo eden umrl. Po stanovih bilo je 293 kmetovalcev, 145 dninarjev, 44 šolarjev, 22 fabriških delalcev, 25 čevljarjev, 12 krojačev, 10 mizarjev, 9 zidarjev, 7 tesarjev, 6 mlinarjev, 8 trg. pomočnikov, 7 usnarjev, 7 oglarjev, 7 krošnjarjev, 5 duhovnikov, 5 pekov itd. Po domovinstvu bilo je 588 Kranjcev, 39 Hrvatov, 17 Štajercev, 16 Taljanov, 16 Primorcev, 4 Korošci, 4 Ogrji itd. 625 jih je bilo katoličanov, 18 pravoslavnikov in 2 razkolkov. — Zob so zdrli 1868.

(V župniji Ajdovec) je bilo v pretečenem letu rojenih skupaj 39 in sicer 25 dečkov, 14 deklic. Umrlo jih je 14, 6 možkih, 8 žensk; poroke so bile 3, oklicev pa 5. Šest mesecev je bilo med letom, v kterih ni nihče umrl.

(V župniji Mirna Peč) je bilo v letu 1896. poročenih 25 parov, najmlajši ženin 24 l., najstarejši ženin pa 50 l. star, najmlajša nevesta 19 l., najstarejša 42 l. stara. Rojenih 124 oseb, med temi 62 možkega, 62 ženskega spola. Umrlo 61 oseb, 27 možkih, 34 ženskih, med temi najstarejša 91 $\frac{1}{6}$ let.

(Bolnišnica za Dolenjsko velika dobrot.) Večkrat smo vže omenili, kolika sreča je za dolenjsko stran, da smo dobili bolnišnico Usmiljenih bratov v Kandijo; vsakdo izmed bližnjih naših rojakov se o tem prepričuje bolj in bolj vsaki dan. Koliko trpinom se je vže pomagalo, kolikim se rešilo ali vsaj podaljšalo življenje! Kako velika bude ta dobrot še-le z drugim letom, ko se odpre bolnišnica več kakor za dvakrat več, da bude imela prostora za nad 80 bolnikov. Dal Bog, da se kako najdejo dobrotniki in pota, po katerih se podobna ustanova napravi še za ženski spol! — Tudi naš glas, ko smo prosili darov od občinskih zastopov, hvala Bogu, ni bil zastoj. Odkar smo zadnjič, v prvem polletju v „Dol. Nov.“ izkazali, taki darovi so došli zopet novi, katere tu navedemo v spodbudo še drugim.

Radovica 10 gl., Mirna Peč 10 gl., Trebnje 20 gl., Polance 5 gl., Novo mesto 100 gl., Sanični distrikt Novo mesto za leto 1896 200 gl., za zidanje bolnišnice pa 500 gl. — Prepričani smo, da bude ta lepi izgled obudil še druga županstva, da enako priskočijo v pomoč usmiljenim bratom z večimi ali manjimi darovi — vsaj storé s tem najboljše dobro delo, ob enem pa pomagajo tudi sami sebi, ko je vendar znano, da bolnišnica v Kandiji prihrani posameznim občinam mnogo troškov za bolnike, ker nikdar ne računni nič za uboge trpine niti občini niti deželi. Tedaj občine slovenske, sklenite pri svojih računih, da daste tudi letni dar usmiljenim bratom v Kandiji!

(Deželna poslopja ljubljanska) bodo pričeli prihodnji mesec podirati, kolikor jih je potres poškodoval. To je: deželni dvorec, kjer so bili deželni uradi in stanovanje gosp. deželnega glavarja, in pa redutno poslopje tik St. Jakobske cerkve, kjer so bili deželni zbori. Podiranje trajalo bude dva meseca.

(Zidali bodo) v Ljubljani letos nad 25 hiš, mej katerimi imajo biti nekatere velikanske, kakor palača za deželno vladu, kasarna za artilerijo. Tudi troje šolskih poslopij, cerkev sv. Jožefa; čez Ljubljano en železni most, en leseni most in eno brv. Zidali bodo tudi napravo za električno razsvetljava, javno kopališče, itd.

(Nezgodna na državnej železnici.) Blizo Javornika na Gorenjskem je ušel 9. t. m. eden voz tovornega vlaka s tira, vsled česar je imel osební v Ljubljano idoči vlak tri in pol ure zamude.

(Obrtna zveza za Kranjsko) je imela na sv. treh kraljev dan jako dobro obiskovani shod v Ljubljani, ki je pričal, da se obrtniki bolj in bolj zavedajo. Da, ako si sami ne pomagajo, drugi jim ne bodo.

(V Radovici) je 9. t. m. prenehal šolski pouk, ker otroci zelo bolehalo za davico in dobrci. Na odrasle pa je prišla neka jako čudna bolezen, vsled katere otekajo najprej na obrazu, potem pa po vsem životu. Vsled te bolezni sta umrli vže do tega dneva dve dekleti — ena 8, druga 22 let stara. Jako potreba je veččega in požitvalnega zdravnika.

(Obsodba.) Včeraj so pri tukajšni sodniji obsodili nekega Hrvata na sedem dni zapora, ker je ob času zaprtije 30 prešičev čez mejo utihotapil. Se ve da je po vrhu še vse zaplenjene prešiče zapal, kar ga bó še najbolj zmodrilo.

(V Adlešičih) so čuli 3. jan. dopoldne dvakrat potres. Predenj se je zatreslo, je bilo čuti, kakor da je zagrmelo.

(Tako hudo pa še ni pri nas.) Piše se, da se na Hrvatskem v Posavini iztrjujejo davki prav

po turški. Izterjevalec hodi v spremstvu občinskega zastopnika od hiše do hiše ter jemlje ljudem obleko. Pri tem nosi revolver v rokah.

(V Hrenovicah pri Postojni) je pogorelo 29. dec. pret. leta 18 hiš z gospodarskimi poslopji, žitom in senom. Škode je nad 20.000 gld.

(Današnji list) obsega dvanajst strani.

Razne vesti.

* (Žrtev prazne vere.) V Lipi, v okraju Temes na Ogrskem se je zgodila zadnje dni podučljiva žalostna dogodba. Posestnik Fr. Geiger je 8 let živel s svojo ženo prav složno. V zadnjem času se je udal pa mož pijači. Vkljub prošnjam svoje žene se ni mogel zdržati žganja. Pred nekimi dnevi je pa prišla v njegovo hišo neka ciganka in je dejala, da zna na karte prerokovati srečo. Povedala je možu, da se bo rešil te strasti, ako bo jedno noč sam na grobu ravnokar umrlega duhovnika. Ciganka si je dala dobro plačati ta svet. Mož je bil pa tako preprost, da se je hotel raynati po njenem svetu. Zvečer 4. t. m. se je toplo oblekel in odrinil proti pokopališču. Ker je bil pa trdno prepričan, da se mu bo drugi dan žganje že kar studilo, je šel še „za slovo“ v gostilno. Tam se je napil — res zadnjikrat. Odšel je na pokopališče. Drugo jutro so ga pa našli, oropanega vrhnje obleke, mrtvega. Najbrž so ga cigani oropali in revež je zmrznil. — Ljudje, dajte si vendar jedenkrat dopovedati: ne verjemite cigankam!

* (Spričevalo ubožnosti.) Županstvo občine Kuhinim v Galiciji je izdalo naslednje spričevalo ubožnosti: „Leon Zurakovski 43 let star, preživlja se že nekaj let s tem, kar mu prinaša tatvina. Sedaj si ne more preskrbeti živeža, ker je zaprt“. Kaj je višja oblast temu županu povedala, nam ni znano.

(Ponarejeno vino.) Že dalje časa bila so vina, katera so se izvažala iz Reke, znana kot mnogokrat ponarejena. V zadnjem času zasledili so vendar nekega velikotržca z vinom, žida Izidora Pick-a, ki je prodajal drugim vinotržcem skoraj da samo umetno vino. Dobival je vino iz Sicilije, spodnje Italije deloma tudi iz Istre. Naznanil je nekdo oblasti, da je Pick dobil zadnje dni nekaj ponarejenega vina, poslali so se torej uzorci iz vseh sodov v Budimpešto v preiskavo, med tem pa je smel Pick prosto prodajati vino, katero so mu plačevali po 16—25 gld. hektoliter. Ze ko je večino svoje zaloge spravil v denar, prepovedala je oblast nadaljno prodajo, ker so po uzorcih dognali, da je prav vse vino bilo ponarejeno. Poštenu žid obsojen je bil na globo 11.500 gld. ali pa 30 dni zapora.

* (Na Ruskem) bode splošno ljudsko štetje 28. t. m.

* (Laška vlada) zahteva za nove puške devet milijonov lir. Kje jih bodo vzeli lačniLahi?

* (Nemško katol. politično društvo na Koroškem) je imelo o božičnih praznikih več dobro obiskanih shodov. Dobro znamenje.

* (V Parizu) so leta 1895 porabili 171 milijonov 514 tisoč 930 litrov mleka. To mleko bi, skupaj zlito, naredilo tako jezero, da bi na njem mogle voziti velike ladije.

* (Koliko je Slovanov?) Slovanov je 109 milijonov 495 tisoč in sicer Rusov: 75 milijonov, Poljakov 12 milijonov 600 tisoč, 7 milijonov 700 tisoč

Čehov, 9 milijonov 675 tisoč Srbohrvatov, 3 milijone 300 tisoč Bolgarov in samo eden milijon 200 tisoč Slovencev. Nemcey je 64, Francozov 40, Italijanov 30. Angležev 33, Španjolcev 17, Mažarjev 6 milijonov 700.000, Rumunov 8 milijonov 600.000, Turkov 5 milijonov 800.000, Švedov in Norvegov 8 mil. 300.000, 4 milijone 600.000 Judov, 3 milijone 600.000 Grkov, eden milijon 600.000 Albanecov. Potem bi bili mi Slovenci najmanjši narod v Evropi. Ali vendar nas ni treba biti sram; več delamo nego marsikateri veči narod.

Dijaška kuhinja.

Omenili smo vže v „Dol. Novicah“, da gre letos z dijaško kuhinjo jako trda. Ali odkar smo to omenili, se je obrnila reč še na slabše. Ni se porabil le lanski preostatek, marveč je celo zmanjkalo vže do 10. t. m. 25 gld. 55 kr.; 15. januarja pa je treba plačati štacuno, meso, postrežbo itd., kar bode stalo do 40 goldinarjev, (ker so bile božične počitnice, sicer bi bilo tretjino več).

Iz tega slavno občinstvo lahko razvidi, da je voditelj te kuhinje pač v istinitej stiski. Res je sicer, da so bili doslej troški veči, nego bodo v bodočih mesecih. Začetkom leta šolskega namreč je bilo treba kar vse kupiti — pozneje smo dobili preprostih živil; tudi so vže plačani trije težki prasci, ki so dali masti, da je bode skorej dosti do konca šolskega leta. Gotovo pa je vendar, da nikakor ne bode mogoče izhajati do konca šolskega leta, ako ne pritekó obilniši darovi. Število preskrbljevanih dijakov je preveliko. Odpalo jih bode najbrž nekoliko koncem prvega polletja, ako si zadnji čas redov ne poboljšajo, ali troški bodo vendar-le še ostali jako veliki — ako ohranimo še večerjo za nad 30 dijakov.

Skušali bodedo sicer prihraniti nekaj s tem, da skrajšamo mesno jed ter nasprotno pomnožiti dohodke s povišanjem doneskov nekaterih dijakov, ki nekoliko plačujejo, ali vkljub temu moramo vendar srčno potrpati tudi na dobra srca posameznih mladino ljubov po Dolenjskem. Krvavelo bi nam srce, ako bi morali zopet gledati, da nekateri pridni dijaki dobivajo samo enkrat na dan gorke jedilo, bolelo bi nas, ako bi morali videti, da dijaki zopet prosjačijo po hišah za košček kruha.

S polnim zaupanjem se torej obračamo do slavnega občinstva, naj nas podpira; posebno še prosimo tiste, ki so nekda imeli dijake doma enkrat ali večkrat v tednu na hrani — naj se spomnijo dijaške kuhinje z večimi doneski, naj pristopijo k altarju ljubezni do učeče se mladine še novi — zlasti pa naj vendar nihče ne izostane z dobrotami, kar se je, žal, z nekaterimi zgodilo.

Naj veruje slavno občinstvo, da pri reči nima nihče toliko skrbi, sitnosti in stroškov kakor podpisani voditelj dijaške kuhinje

Dr. Jos. Marinko.

V Novo Mesto vračujoča se pisma:

Meseca novembra 1896: Bartule Marija, Ljubljana — Brajkovič Johann, Eler Aye — Brass Franc, Mürszuschlag — Bučar Franc, Zgorja Siška — Central-Stellen-Anzeiger, Wien — Cerar Johann, Johustavuv — Dragel Nikolaus, Kof (Bayern) — Golesch Nikolaus, Vojcch (Bayern) — Gozenca Janez, Misigan — Gregorič Reska, Ljubljana — Kastrevc France, Ljubljana — Križman Anton, Kišek (Bömen) — Križmanič

Jože, Trebnje — Kramaršič Silvester, Douguselo — Lamose Franc, Laibach — Malnerič Mici, Ljubljana — Maslik ? — Medja Franca, Doslovče — Mervar Frenk, Vasenkort — Midofer Martin, Oondu Sava — Mramor Johann, Laibach — Parkelj Ludvik, Nevark — Pebi Janko, Wels — Pirnat Marija, Metlika — Potočnik Ignacij, Tersein — Sajovic Frank, Virginija — Sturem Frank, Bjuteciti — Težak Anton, Ljubljana — Zorko Marija, Torino, (rec.) — Žurman Matija, Obrež.

Meseca grudna 1896 in prosinca 1897: Belopavlovsih Nicolaus, Front Mille (6 kr.) — Bizjakova Minka, Tukaj — Brezovar Johann, Joliet Jll — Campbell, Louis Virginia — Campbell, Louis Virginia — Ceceka Maria, Moste — Dragelj Johann, Bayern — Dufay, Paris — Fischer Marička, Loco (4 kr.) — Germ Anton, Kumpole (10 kr.) — Golesch Nikolaus, Wojce — Govednik Janez, Stanfort (20 kr.) — Gregorič Amalie, Triest — Hartelj Johan, Vinona Jll — Jaklerisch Franz, St. Louis (20 kr.) — K. L. 99. Ljubljana — Kopše Miško, Kišlabod — Koščak Johann, Chicaga (20 kr.) — Košlar Neža, Kočevje — Kvas Emilie, Reka — Malinčaku Petru, Vrbanja (rec.) — Milcino Mihael, Nider Östrie — Mirt Josef, Jesenice — Oražen Rudolf, Zagreb — Pichler Franc, Tukaj — Pezdirec Anton Brod a./S. — Preskvar Alojs, Brin — Retkovič Jvan, Washington (20 kr.) — Rundbakin M., Wien (10 kr.) — Sartoci Francesev, Wald — Senica Alojz, Thorpe Delovare — Simič Johann, Rohrbach — Sprajc Karl, Ljubljana — Starec Ana, Metlika — Subik Barbara, Bjuteciti (20 kr.) — Težak Anton, Ljubljana (10 kr.) — Težak Barbara, Ljubljana (10 kr.) — Turk Franc, Mine Leadville — Žmojdek Janez, Kostanjevica — Zuckmantel, Ziegenhals — Žvan Johana, Nw Jork (20 kr.) — ? Zagreb (10 kr.) — ? Trebčavas.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem Mestu:

Gosp. J. Kinsky, 2 gld.; gosp. župnik Štupica, 3 gld.; gosp. župnik A. Hočevnar, 3 gld.; gosp. A. Poljšak, kaplan 1 gld.; gosp. Anton Planinšek, 5 gld.; gosp. Val. Bergant, 1 gld. 6 kr.; Mesečni doneski iz Novega mesta in Kandije 26 gld.; gospa županja Penca, 5 gld. — Gosp. župnik Lavrič iz Ambrusa, vrečo pšenice in fižola; gosp. grajšček Smola, voz repe; gosp. S. Bergant, 10 kg ajdove moke.

Darovi za kapelico Božjega groba:

Preč. gosp. L. B. v Železnikih, 1 gld.; preč. gospod Fr. Štupica, župnik 2 gld. Vsem obilo Bog povrni!

Globoko užaljenim srcem javljamo vsem sorodnikom in znancem žalostno vest, da je Vsegamogočnemu dopadlo, našo iskreno ljubljeno soprogo, oziroma mater, staro mater in taščo, gospo

Marijo Poš roj. Vohinec,

po kratki, mučni bolezni, prevideno s sv. zakramenti za umirajoče, v 73 letu njene dobe, večeraj 13. t. m. ob 3. uri popoldne v boljše življenje poklicati.

Pogreb bude v petek ob 9. uri zjutraj.

Svete maše zadušnice se bodo brale v mnogih cerkvah.

Draga ranjca bodi priporočena blagemu spominu.

ŽUŽEMBERK, 14. januarja 1897.

(29)

Žalujoči ostali

Loterijske številke.

Trest	2. januarja	39	13	34	77	42
Gradec	9. „	28	84	88	65	25

Izjava,

s katero jaz podpisana izrekam, da jaz nisem dan 24. p. m. namerjala gosp. župana občine Toplice razžaliti, temmanj, ker mu je občinski zastop zaupljivost izrekel.

TOPLICE, 7. januarja 1897.

(19)

Marija Bučar,
podpisal Janez Bučar.

Dolgove,

kteri se na moje ime delajo, jaz nikakor ne plačam.

(18-1)

Janez Bevc.

Užigalice in svinčniki družbe sv. Cirila in Metoda

prodajajo se tukaj in sicer:

užigalice pri trgovcih Adolf Pauser sen. in Adolf Pauser jun., Marija Seidl, Küssel in Končan in Franc Kastelic v Kandiji. Svinčniki pa v prodajalni Janeza Krajca. Opozarjamo na to občinstvo in izrekamo nadejo, da se bo povsod zahtevalo teh užigalic in teh svinčnikov, s katerimi se prejemniki kaj zelo pohvalijo. Zlasti bi bila dolžnost vseh članov družbe sv. Cirila in Metoda, da delajo na to, da se bodo povsod prodajale, oziroma kopovale te užigalice.

Novomeška podružnica.

Franc Paulin v Št. Rupertu, Dolenjsko,
ima po nizki ceni na prodaj

100 hektol. dolenjskega dobrega vina

čvička, domačega pridelka.

Prav dobre doma kuhane

slivovke in tropinovca

na postajo Trebnje postavljeno. (27)

Velika lepa njiva (26)

blizo kolodvora in manja nad Medvedom ležeča,
so na prodaj.

Več se poizve pri upravnistvu tega lista.

Na prodaj!

V gradu na Toplicah je zaradi odpotovanja na prodaj:

Vsa oprava za spalno sobo in druga hišna oprava iz orehovega lesa, gospodarski vozovi, kočije, konjska oprava itd.

Vse skoraj novo in po nizki ceni.

(28)

Josip Leuz, (12—2)

trgovec v Ljubljani, Reseljnova cesta
kupuje ter plačuje po možno najvišji ceni, kakor:
ribniški, angleški in onejida krompir, želod, hra-
stove ježice, bukov žir, vsakovrstne zdravilske
rastline (korenine in perje), v vsaki množini.

Plaćuje takoj!

Razglas.

Štev. 975.

V občinski pisarni v Črnomlji vršila se bode
dne 1. februarja t. l. ob 2. uri popoldne

zmanjševalna dražba

za popravo mestne hiše v Črnomlji.

Sprejemajo se pa tudi oferti, toda isti se morajo
vsaj do 10. ure predpoludne napovedanega dneva pri
mestnem županstvu vložiti. Vse delo cenjeno je na
5868 gl. 29 kr., in vložiti je 10% vadij v gotovini
ali vrednostnih papirjih.

Načrti in proračuni leže pri mestnem županstvu
in so v navadnih uradnih urah vsakteremu na vpogled.

Mestno županstvo v Črnomlji,

dne 2. januarja 1897.

Župan:

Schweiger.

(25)

Hiša št. 45

na Čatežu ob Savi na državni cesti je na prodaj ali
v najem oddati z gospodarskim poslopjem in vrtom;
pripravna je za mesarijo, krčmo ali trgovino.

(20—1) **Mih. Horvat,** župnik na Čatežu.

**Zaradi novega mosta čez Krko je iz
proste roke prav ceno na prodaj:**

Strešni les z opeko krit, 16 metrov dolg, 12
širok, dvoje kamenitih bangerjev z vratom, 12 okenj
za trikrat zapreti, 10 pobarvanih vrat, ves kamen in
opeko iz te hiše, pod z dryarnico in snico vred,
2 svinjaka, kozolec s štirimi štanti, kateri les je ob-
rezan in za postaviti pripravljen, nekaj njiv in košenje.
Vse je še v dobrem stanu.

Kdor želi kaj kupiti, zglasi naj se pri

Josipu Brulcu,

v Kandiji pri Novem mestu št. 37.

(23)

Hiša na prodaj!

V Rudolfovem ravno pred novim mostom,
kateri se bode leta 1897 gradil, je hiša na prodaj,
katera je pripravna za vsako obrt, posebno za
usnjarsko, kjer je že prej veliko let bila.

Natančneje se izve pri

Fr. Kastelicu,

trgovcu v Kandiji pri Novem mestu.

(16—2)

FRANC MURN,

lectar in svečar v Kandiji pri Novem mestu
priporoča po jako nizki ceni

voščene sveče in zavitke

kakor tudi

izvrsten med,

(276—5)

katerega na drobno in debelo prodaja.

Kupuje tudi po najboljši ceni

rumen vosek in voščine

Stanovanje

v Novem mestu h. št. 211, v prvem nadstropji, obstoječe
iz štirih lepih sob, kuhinje, shrambe, kleti, dryarnice
itd., odda se s 1. aprilom v najem.

Nova hiša

na jako lepem in prijaznem prostoru, na prodaj je v
Žabji vasi št. 8.

Več se izve ravno tam.

(22)

600 komadov cementne strešne opeke

je dobiti pri Gašperju v Toplicah. Cena se izve ravno
tam. (5—2) **Jakob Judnič,** pošta Toplice.

**SLOVENSKI
LIST S PODOBAMI**

Izhaja v Ljubljani
v zvezkih dvakrat na mesec
na dveh polah. — Podaje pesmi,
povesti in znanstvene spise,
posebno o slovenski domovini
Stane na leto 4 gl. 20 kr.
na pol leta 2 gl. 10 kr. četrt leta
1 gl. 5 kr. — Dopisi in denar se
pošiljajo **DOM IN SVET-u**
v LJUBLJANI.

Po tistih nizkih cenah

kakor se je do sedaj prodajalo gvantno blago v Weissovi hiši poleg bivše gostilne „pri Solncu“ prodajal ga bodem **ravno tam** tudi za naprej.

Zaloga! katera se je v teku treh mesecov že **dvakrat** z novim, frišnim in jako lepim blagom popolnoma nadomestila, Vam je porok, da boste **pošteno in prijazno** po sila nizkih cenah postreženi.

Pričakujoč obilnega obiska se spoštovanjem priporočam

(11—2)

Karol Barborič,

trgovec v Novem mestu.

 V prodajalno z manufakturnim blagom sprejme se takoj

trgovski učenec,

ki ima veselje do trgovine ter je slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi zmožen.

(273—5)

Ana Božič, Novo mesto.

Na prodaj je posestvo,

obstoječe iz hiše, potrebnega gospodarskega poslopja in orodja, vse v dobrem stanu, z lepim zemljiščem, travniki in 17 oralov hoste v **Bogniči vasi** pošta **Trebelno** na Dolenjskem. — Več pové lastnik

(4—2)

Anton Krese št. 5.

Trgovski učenec.

V prodajalno z mešanim blagom sprejem učenca, kateri je saj ljudsko šolo dovršil in je lepega vedenja.

Sprejme se tudi

 za kupčijo sposobno dekle,

ktero bi tudi hišna in kuhinjska opravila preskrbelo.

(10—2)

Jakob Šega, trgovec Škocijan.

Na prodaj

hiša z vsem zemljiščem

in potrebnim gospodarskim poslopjem, v lepi legi in dobrem stanu je na prodaj pri **Matija Kovačič, Male Škrjanče št. 2.** pošta **Novo mesto.**

(3—2)

P. n.

(24—1)

Usojam se najuljudneje naznaniti, da sem prevzel vodstvo od **Steinfeldske pivovarne bratov Reininghaus** v **Gradcu** v najem vzete, starorenomirane

gostilne gosp. Maksa Brunnerja

v **Novem mestu.**

Potrudil se bodem kot zastopnik imenovane pivovarne s pozorno postrežbo, okusnimi jedili, izbornimi pristnimi **dolenjskimi** in **Istrijanskimi** vini, kakor tudi z najboljšim **Reininghauskim** marčnim pivom **p. n.** goste najboljše zadovoljiti.

Za prijazen obisk prosi z velespoštovanjem

Anton Jakac.

 Zaloga piva pivovarne **Reininghaus** je v isti hiši, kjer so se povečšale ledeniške kleti, in se vabijo gospodje gostilničarji prijazno na odjemanje splošno znanega izbornega **marčnega** in **uležanega** piva v sodih ter se zagotavlja izredno pozorna postrežba.

Kdo pije

Kathreiner- Kneippovo sladno kavo?

Vsak, kdor hoče svoje zdravje ohraniti in utrditi, pa ob enem noče pogrešati prijetnega kavinega užitka. Bobova kava je, kakor znano, škodljiva, ker preveč živce razburja; ako se jej pa Kathreinerjeva primeša, jej odvzame škodljive učinke.*****

Vsak jo pije, ki se ne čuti prav zdravega. Posebno za take, ki bolehalo na živcih ali v želódcu, izkazala se je Kathreinerjeva kava, čista brez primesi, v tisočernih slučajih kot najboljša, najzdravejša in lahko prebavljiva pijača.

Vsak otrok in vsaka ženska naj pije Kathreinerjevo kavo, ki je tečna in se prilega slabemu in rahlemu telesu, naj bo že čista ali mešana z bobovo kavo. S svojim prijetnim, milim okusom se kmalo vsem prikupi. *****

Vsak, ki hoče pri gospodarstvu kaj prihraniti in vendar uživati okusno in zdravo kavo, naj si kupi Kathreinerjevo kavo. Naj bo čista ali mešana z bobovo, ugajala bo pa okus vsakomu.*****

Mani diši najbolje!

Kathreiner-Kneippova sladna kava je v resnici zdrava družinska pijača, čist prirodan plod v celih zrnih, iz najboljšega slada izdelana in po Kathreinerjevem, v vseh deželah priznanem in od največjih strokovnjakov preskušene na načinu z okusom prave bobove kave prekisana. Kathreinerjeva kava združuje toraj v sebi prijetni okus ptuje bobove kave in vse od zdravnikov priznane dobre lastnosti domačega slada.

Prošnja - Kdor noče biti goljufan in oškodovan, naj pazi pri nakupu na varnostno znamko in na obliko na strani naslikanega izvirnega zavoja z imenom *Kathreiner*.

Zavoji brez imena „Kathreiner“ niso pristni.

Lepe kože domačih prešičev

kupuje

tovarna bratov Steiner v Gradcu.

(Gebr. Steiner, Lederfabrik Graz.) (13-2)

Glavni zastop v Ljubljani
ogrsko-francoskega zavarovalnega društva
(Franco - Hongroise)

sprejema za Novo mesto in druge kraje na Dolenjskem pod ugodnimi pogoji spretne in marljive zastopnike.

Ponudbe naj se pošiljajo imenovanemu glavnemu zastopu v Ljubljani. Mestni trg 25. (8-2)